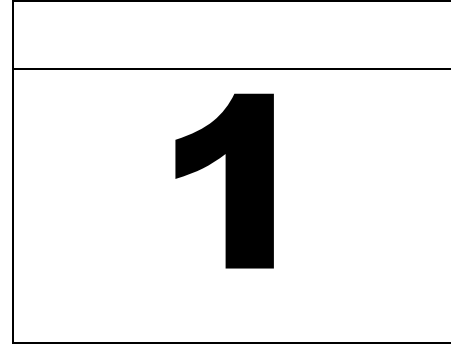

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Başlangıç *

M Arif AKŞİT**

*Göç Dergisine Başlarken söylenecekler

** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik

Kuran'da Fatıha başlangıç, olarak adlandırılır. Kuran kelime anlamı olarak, açılış, taktim ve sunumdur.

Bu açıdan yeni bir dergiye başlarken geleneksel olan Fatıha suresi ile başlamak anlamlı olacaktır.

Sevgi olmayan bir şeyin açılışı olamaz. Bu nedenle Fatıha suresi bu açıdan irdelenmektedir. Ayrıca İngilizce anlamları da sunulmaktadır.

Anlamlar olayı algılama, bilme ile derinleşmektedir.

Kaynak olarak yorum yapılmadan önce, Yazarın 2009 yılında topladığı meallerin birlikte sunulan kitap: KUR'AN MEALLERİ: "OKUNAN:", "Sunum 'un, "Öğüt" ün Anlamları olup, kaynakları da **İngilizce: Pickthal, Yusuf Ali, Taqi & Khan, Türkçe: YN Öztürk temelinde 25 meal: Kelime, kelime döküm: Kur'anmeali.org olarak sunulmaktadır.**^{1,2,3}

Özet

Başlangıç

Amaç: Başlarken, inancımız gereği başlangıç Kuran Suresini okuruz. Acaba ne demekyiz? Bu konu bu Makalede irdelenmektedir.

Dayanaklar/Kaynaklar: Kaynaklar 3 İngilizce ile 26 Türkçe Kuran Meali olanları bir arada toplamaktadır. Yorum Yazara aittir.

Giriş: Kuran Arapça kelimesi anlam olarak belirgin iken, bunu kişiler ve kültürler kendi bakış açısında göre yorumlamaktadırlar. Özet olarak geniş anlam veya kalıp olarak irdelenmektedir. Kuran dar kalıplara sıkıştırılmaz, Hucurat (49/14), bu duruma Eslemna, kalıba uyanlar diyerek, inançlı olmadıklarını vurgulanır.

Genel Yaklaşım: Her boyut ve her durumda, adının anlamı olarak bize öğüt veren, Kuran'a bakılarak bir prensip, ilke sunar. Bizlere de yaşayarak bunu algılamak düşmektedir.

Başlıca boyutlar: Kuran ilkeleri temelde başlangıç, giriş Suresinde (Fatıha) vardır. Burada bu irdelenmektedir.

Yaklaşım: Yaşamamızda her an ve her zaman Fatıha bir ilkedir.

Sonuç ve Yorum: Her gün bir yaşama başlıyorsak, bir nevi göç ise, şükür edası ile başlamak bir algılama boyutudur.

Anahtar Kelimeler: Başlamak, giriş Suresi olan Fatiha ile olmalıdır

Outline

Opening

AIM: At each beginning, opening of our work, stating or any other aspect, we read and live on Fatiha/Opening verse. So, at this new Journal, Immigration Fatih is the first to evaluate.

Grounding Aspects: The references, in English, 3, for Turkish 26 Quran translation and evaluation is included. The decision from Author's added at this Article.

Introduction: Quran even the words are same, the perception of people and cultural influences, makes it another aspect. Thus, Quran cannot put in border as Surah Hucurat (49/14), structural believe is called Eslenna, not as on faith.

General Considerations: In each case and condition, as Quran, meaning advice given, presented an assistance, principle, so we must perceive it to follow, confirming it.

Proceeding: The Opening Surah, include the main principles in combination, so, here it is evaluated.

Notions and Conclusion: As leading to us, the Opening/Fatiha verses, such thanks praying before starting day is author performing. When starting a new life, awake in morning is an immigration, then the indications is essential.

Key Words: Beginning words as starting immigration must indicated

Giriş

Bir işe başlarken okunan Fatiha suresi acaba bize ne vurgular yapmaktadır. Bu makalede irdelenmektedir.

Fatiha Suresi

Kuranda ilk ama indirilen 5. Suredir.

Surah Al-Fatihah

FATİHA SURESİ

(1/5.sure) [A Yusuf Ali] The Opening

1/1 bi ismi allahi (Allah'ın ismi ile), **er rahmân er rahîm** (Rahmân ve Rahîm olan (Rahîm esması ile tecelli eden, rahmet nuru gönderen)

[M Pickthall] In the name of Allah, the Beneficent, the Merciful

[A Yusuf Ali] In the name of Allah, Most Gracious, Most Merciful

[Taqi & Khan]1. In the Name of Allâh, the Most Beneficent, the Most Merciful

[Y N Öztürk] 1/1 Rahman ve Rahîm Allah'ın adıyla...

(6) O Rahman, O Rahim olan Allah'ın adıyla (okumağa başladım). (Halka hayat ve beka ihsan eden, korkulardan koruyan hakiki mabut Cenap-ı Allah'ın adı ile okumağa başladım.)

1/2 el hamdu (hamd, övgü, sena, manevî ni'metlere şükür), **lillâhi (li allâhi)** (Allah için, Allah'a), **rabbi (Rab), el âlemîne** (âlemler)

[M Pickthall] Praise be to Allah, Lord of the Worlds

[A Yusuf Ali] Praise be to Allah, the Cherisher and Sustainer of the worlds

[Taqi & Khan] 2. All the praises and thanks be to Allâh, the Lord of the '*Alamîn* (mankind, jinns and all that exists).

[Y N Öztürk] 1/2 Hamt, âlemlerin Rabbi Allah'adır.

(6) (Ezelden ebede kadar) bütün olmuş ve olacak hamd ve sena (övgü) tam ve kemaliyle âlemlerin (yegâne) yaratıcısı, besleyip kemale erdiricisi olan Allah'adır.

1/3 er rahmâni (kâinattaki her zerreyi idare eden), **er rahîmi** (rahîm esması ile tecelli eden, rahmet nurunun sahibi)

[M Pickthall] The Beneficent, the Merciful

[A Yusuf Ali] Most Gracious, Most Merciful

[Taqi & Khan]3. The Most Beneficent, the Most Merciful.

[Y N Öztürk] 1/3 Rahman'dır, Rahim'dir O.

(6) (Öyle Allah ki) dünyada bütün mahlûkata, ahirette ise, yalnız müminlere merhamet edendir

1/4 Mâliki (malik, sahip), yevmid dîne (yevme ed dîne), (din günü, (kişinin mürşidine ulaştığı ve ruhunun Allah'a doğru yola çıktığı gün))

[M Pickthall] Master of the Day of Judgment

[A Yusuf Ali] Master of the Day of Judgment

[Taqi & Khan]4. The Only Owner (and the Only Ruling Judge) of the Day of Recompense (i.e., the Day of Resurrection)

[Y N Öztürk] 1/4 Din gününün Mâlik'i/ sultanıdır O...

(4) (6) (20) Ceza (âhiretteki hesap) gününün sâhibidir. (8) ceza (hesap görülecek, karşılık verilecek) günün yegâne sahibi Allah'a mahsustur.

1/5 iyyâ-ke (yalnız sen, yalnız sana), na'budu ((biz) kul oluruz), iyyâ-ke (yalnız sen, yalnız senden) nestainu (istiane (mürşidimizin kim olduğunu öğrenmek) isteriz)

[M Pickthall] Thee (alone) we worship; Thee (alone) we ask for help

[A Yusuf Ali] Thee do we worship, and Thine aid we seek

[Taqi & Khan]5. 5. You (Alone) we worship, and You (Alone) we ask for help (for each and everything).

[Y N Öztürk] 1/5: Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz.

(1) (Allah'ım!) Yalnız Sana kul oluruz ve yalnız Senden İSTİANE (mürşidimizi) isteriz (6) Ancak sana ibadet ederiz (senden başka ibadete lâyük yoktur) ve (hem ibadetlerimizde hem de bütün ihtiyaçlarımızda) yalnız Senden yardım isteriz. (12) Sade sana ederiz kulluğu, ibadeti ve sade senden dileriz avni, inayeti Yarab

1/6 ihdi-nâ (bizi hidayet et, ulaştır), es sırâte el mustakîme (Sıratı Müstakim, Allah'a ulaştırın yol)

[M Pickthall] Show us the straight path

[A Yusuf Ali] Show us the straight way

[Taqi & Khan]6. Guide us to the Straight Way

[Y N Öztürk] 1/6 Dosdoğru giden yola ilet bizi...

(1) (Bu istianen ile) bizi, SIRATI Mustakîme (Allah'a ulaştırın yola) hidayet et (ulaştır). (6) Bizi, (İtikat, söz, iş ve ahlâkımızda) doğru yola ilet. (Bizi, İslâm dini ve Peygamber yolu olan hak yolda sabit eyle...)

1/7 Sîrâta (yol), ellezîne (ki onlar), en'amte (sen ni'met verdin), aleyhim (onlara, onların üzerine), gayri (başka, hariç, değil), el magdûbi (gadap, öfke duyulanlar), aleyhim (onlara, onların üzerine), ve (ve), lâ ed dâllîne (dalâlette olanlar değil)

[M Pickthall] The path of those whom Thou hast favored; Not the (path) of those who earn Thine anger nor of those who go astray

[A Yusuf Ali] The way of those on whom Thou hast bestowed Thy Grace, those whose (portion) is not wrath, and who go not astray

[Taqi & Khan] 7. The Way of those on whom You have bestowed Your Grace, not (the way) of those who earned Your Anger (such as the Jews), nor of those who went astray (such as the Christians)

[Y N Öztürk] 1/7 Kendilerine nimet verdiklerinin, üzerlerine gazap dökülmemişlerin, karanlığa/şaşkınlığa saplanmamışların yoluna...

(1) O (SIRATI MUSTAKİM) ki; (başlarının) üzerlerine (Devrin İmam'ının ruhunu) ni'met olarak verdiklerinin yoludur. Üzerlerine gadap duyulmuşların ve dalâlette kalmışların (Allah'a ulaşmayı dilemeyenlerin) yolu değil (6) Kendilerine, (fazlından ve ihsanından) nimet verdiğin kimselerin (Peygamberlerle velilerin) yoluna (hakkı kabul etmeyip küfre vardıklarından) gazaba uğrayanların ve sapıklarinkine değil... (Âmin= Kabul buyur, Allah'ım!)

Yorumlar ile

Yazarın vurguları sunulmaktadır.

Önce Allah tanımlanmalıdır

Allah'ın ismi ile

Yorum:

44 yerde tanrı yok, 7 yerde ilah yok demektir. Yaratılış ve bilim temel alınmalıdır. Söylerken La İlah=İlah Yok, illa Allah=Allah illa var derken, başka kelimesi niye eklenmektedir. Başka dersiniz tek tanrı ve uluhiyet, tanrıçalık olaya girmektedir. İslam görüşünün karşısında olduğudur.

Tanrı yaratılışın insanlaştırılan, süje haline getiren bir boyut olmaktadır.

Allah'ın temel alınan sıfatı, özelliği

Rahman ve Rahîm Allah'ın adıyla

Yorum:

Kur'an-ı Kerim'de 55'ten fazla yerde zikredilmiş, yine Kur'an-ı Kerim'in 55. suresinin adıdır. Kelimeleri incelersek: (<https://www.nedirnedemek.com>)⁴

Rahman, Kökeni: Arapça, Kuranda 220 yerde geçer: 1) Merhamet eden (Allah'ın bir sıfatı), 2) Herkese, her canlıya merhamet eden. 3) Ayrım gözetmeksizin tüm canlılara merhamet eden, koruyan. 4) Bütün yaratıklara rızıklarını veren, her an bütün mahlukat hakkında hayır ve rahmet irade buyuran, bütün mahlukatına sayısız nimetler veren. Nizam ve adalet sahibi. (Allah)

Rahim, Kökeni: Arapça: 1) Koruyan, acıyan, merhamet eden Allah., 2) Koruyarak, acıyarak, merhamet ederek. Ayrıca: 3) Acıma, esirgeme, Verdiği nimetleri iyi kullananları daha büyük ve ebedi nimetler vermek suretiyle mükafatlandıran ve 4) insanlarda bebeğin oluşması ve gelişmesini sağlayan organa da denilmektedir

Yaratılışı düşünürsek, uzayda bir cisim itme-çekme etkisi bozulursa, tüm evren çarpıtarak birbirine girer. Bu açıdan sistem, bozgunculuk üzerine olmadığı açık söylenebilir.

Kendi yaşamımıza bakınca, sağ olmamız, sağlıklı olmamız rahman ve rahim sıfatının doğruluğunu tasdik eder.

Tüm yaklaşımlarda öncelik, yaratılışın bağışlayan ve koruyan kavramı iken, tövbe ettirilir. Bu bir hatanın saptanması ve ders alınması içindir. Doğal bir neden olmadan yapılması, Hristiyan yaklaşımında insan doğuştan suçludur kavramını taşır. Anlamsız boyut ve sevilmez yaklaşımdır. Gereksiz tövbe ettiğim için tövbe etmeliyim.

Ortada suç varsa ceza çekilmelidir. Amaç kasıtlı zarar olsa bile, o durumda ilk seferde, terbiye ve ıslah için en alt ceza verilir. Akıllansın denilir. İtiraf ediyorsa ve tazmin yapıyorsa zaten iyiliğe geçmiştir. Zarar ve zulüm yoksa, suç tanımlanan boyut yoksa birey davranışıdır, beğenilmeyebilir ama suç değildir.

Suç olması için kasıt, dikkat ve özen eksikliği olmalı, bunun dışında her türlü tedbir dahi alınmasına karşın, oluşan kaza, komplikasyonlara ceza öngörülmez.

Bu açıdan yaratılış, Evren bağışlama ve korunma üzerinedir. Yaratılış olarak bakıldığında, doğa kanunları bazı şeyleri stabilize etmiştir. Düşme hızı sabittir, ister 5 metre, iste beş-bin

metreden düşün, yere aynı hızla çarparsınız. Bu bir rahmettir. Her doğa olayının bir sınırı vardır, bu tedbir alınabilecek ve karşı çıkılabilecek boyuttadır. Bilim bunu tanımlar.

Şükür, insana daima ileriye taşır

*Hamt, âlemlerin **Rabbi** Allah'adır*

Yorum:

İnsanlar bir memnun ve mutlu işi yapınca, bu durumda olunca şükür ederler. Dolayısıyla felakete uğrayanda bile şükür yaptığı gözlenmektedir. Sebebi daha ağır olmadığı, sağ çıktıkları ve bilim üzere olanların yıkılmadığındandır.

Bilimde kanunlar sabit olduğu, öğrenebildiğimize göre, tedbir alınabilir. Hastalıkta da hekimler öngörü bilenebilen, tahmin edilebilen, önlem alınabilen olması ile başarılı olabiliriz. Alemlerin yaratıcı değil ama onun kanunları öğrenmek ile kontrol altına alabiliyoruz. Düşmeyi paraşüt ile önlüyor, uçak ile uçabiliyoruz. Bu bizi yaratılışı kontrol edebildiğimiz için sanki yaratıcı biz imiş gibi tanrıçalık oynuyoruz. Yapılması gereken bilimde ilerlemek ve yaratılanları kontrol edebilmenin şükürünü yaşamak olmalıdır. Yaratıcılık oynama ötesi, tanrı kabulü yapılması bu yaratan ve yaratılışı kontrol, bilim faktörünün karışması olmaktadır. Ölüme giderken bile şükretmek, şükür namazı kılmak bir adettir. Burada şükür zorbaya uymadım anlamındadır.

Şükür Namazında okunan elbet Fatih ötesi iki sure vardır.

Bunlar: Kevser ve İhlas: 15. Sırada inen suredir.

KEVSER SURESİ Surah Al-Kauthar
(108/15. sure) [A Yusuf Ali] Abundance, Plenty

108/1İnnâ (muhakkak ki biz), a'taynâ-ke (biz sana verdik), el kevsere (Kevser)

[M Pickthall] Lo! We have given thee Abundance

[A Yusuf Ali] 1. To thee have We granted the Fount (of Abundance).

[Taqi & Khan] Verily, we have granted you (O Muhammad ()) *Al-Kauthar* (a river in Paradise);

[Y N Öztürk] 108/1 Hiç kuşkusuz, biz verdik sana **Kevser**'i/iylilik, bereket, mutluluk, güzellik, soy ve aydınlığın tükenmezini.

(6) (Ey Resulüm), gerçekten biz sana (cennetteki Havza-ı) Kevsere = pek çok hayırları verdik (11) Biz sana bolca nimetler verdik. (23) Biz sana Kevser'i (bol ni'met, ilim ve büyük şeref) verdik.

108/2Fe (artık, o halde), salli (namaz kıl), li rabbi-ke (Rabbin için), venhar (ve kurban kes)

[M Pickthall] So pray unto thy Lord, and sacrifice

[A Yusuf Ali] 2. Therefore, to thy Lord turn in Prayer and Sacrifice.

[Taqi & Khan]Therefore turn in prayer to your Lord and sacrifice (to Him only).

[Y N Öztürk] 108/2 O halde, sen de Rabbin için namaz kıl/dua et ve göğsünü gererek dimdik dur/sağ elini sol elinin üzerine koyup kıyam et/namazı-duayı vakti girer girmez yerine getir/kavrayışını bilgi ile derinleştir/eti yenecek hayvan kes!

(4) Şimdi sen Rabbine kulluk et ve kurban kes (11) Öyleyse Rabbin için namaz kıl ve kendini ada/yönel.

108/3İnne (muhakkak), şânie-ke (sana buğzetti), huve (o), el ebteru (ebter, soyu kesik)

[M Pickthall] Lo! it is thy insulter (and not thou) who is without posterity.

[A Yusuf Ali] 3. For he who hateth thee, he will be cut off (from Future Hope).

[Taqi & Khan]For he who makes you angry (O Muhammad ()), - he will be cut off (from every good thing in this world and in the Hereafter).

[Y N Öztürk] 108/3 Kuşkun olmasın ki, **ebter**/soyu kesik, seni kötöleyenin ta kendisidir!

---

(8) Asıl soyu kesilen, ismi unutulana, sana kin besleyip düşmanlık eden kimsedir. (11) Asıl mahvolacak olanlar sana kin duyanlardır

---

Elde edilebilecek en üst değer verildi denilmektedir

108/1 Hiç kuşkusuz, biz verdik sana **Kevser**'i/iyilik, bereket, mutluluk, güzellik, soy ve aydınlığın tükenmezini.

Yorum:

Başlıca 4 boyut tanımlanabilir: 1) **Benlik boyutu**; güzellik, iyilik ve barışa yönelik, sevgi dolu, insanlıkta olmak, 2) **Zenginlik boyutu**; çok parası olan bankada veznedar gibidir, zenginliği kullanmak önemlidir, 3) **Bilginlik boyutu**; akademik bilgi ve beceri ile bunları insanlığın yararına kullanabilme, eğitici olma durumu, 4) **Yönetim boyutu**; insan kendisinin yöneticisi olduğu algılamalı, ayrıca da toplumda örnek, insan hakları, birey hakkı temelindeki yaşam hakkını sağlama boyutunu yapabilmek olarak tanımlanabilir.

Ebu Lehep, Peygamberimize bu şekilde olmaz, sana altın verelim, hoca diye cübbe verelim, Mekke amiri yapalım demiş, kabul edilmeyince de öldürelim, biz onun yerine akrabası olarak hakkımız var amir olalım, başa geçelim demiştir. Göç bu nedenle olmuştur.

Burada size nimetler verilmiştir denilmesi, verilecektir değil, çalışarak elde edin değil, verilmiştir buna layık olun, şükredin, yola çıkarken gücün sizde olduğunu tanımlar.

Sabancı'ya bir basın mensubu, bir toplantıda piyangodan para çıksa ne yaparsın dedi. Gideceği yer vardır, ekonomik bir işe yatırım dedi. Ama (Yazarı kastederek) Rektör için merak ederim dedi. Üniversite, Enstitüler, Araştırma Merkezleri kurarım dedim. Ben de mi kursam demiş ve Sabancı Üniversitesi doğmuştur.

Rektör oldum krediler ile oluşumlar yarattım, akademik olarak öğrenci yetiştirdim, bin civarında tek başına bebek canlandırdım, ayrıca yöneticilik; yeni bir Üniversite, Kolej oluşturdu. Bunlar bende var diyerek yaptım.

Esas teşekkürüm, 10 milyar dolar, 10 yıldan başlayan hapis suçlaması ile, Sayıştay Mahkemesi, Ağır Ceza ve 6 Hukuk Mahkemesinde kanun ve nizamla uyundur diyerek beraat etmem olmuştur.

Eğer bize Kevser verilmiş ise bu yolda gerçekleştirmek için çalışmalıdır

108/2 O halde, sen de Rabbin için namaz kıl/dua et ve göğsünü gererek dimdik dur/sağ elini sol elinin üzerine koyup kıyam et/namazı-duayı vakti girer girmez yerine getir/kavrayışını bilgi ile derinleştir/eti yenecek hayvan kes!

Yorum:

Bir konuda etki, tepki olmalıdır. Bir bina yapmak için eylem gerekir.

Yaşamın bu açıdan daima belirli projeler üzerinde olmamı sağladı. İşte bunun vurgusu, öğüdü bu ayet olmuştur. Salat, salih amel yapmaktır, bir namaz boyutuna bağlanamaz. Zaten namaz Farsça ve sonra olmuştur. Salat anlamı dar değil geniştir, eylem olmalıdır. Kurban da yakınlaşma, insanlıkta olmaktır. Sesini çıkarma değil, söyle, uyar, katkını sun demektir. Kanı ve canı yaratılışa gitmiyorsa, bu şekilde yaklaşım da kabul edilemezdir. Tercüme adı altında felsefeden uzaklaşmakta, kalıba girmektedir.

Rabbim için eserler yaptım, oluşturdu, cana can kattım. Sevgi ve insanlık boyutunda da yakınlaştım.

Sen yola devam et, sana karşı çıkanlar battal olacaklardır

108/3 Kuşkun olmasın ki, **ebter**/soyu kesik, seni kötöleyenin ta kendisidir

Yorum:

Bana karşı çıkanların, sonuca bakınca beni bir bakıma övdükleri, yöneticilere dikkat çekmesi ve bana destek olmasını sağlamışlardır. Ben niye cevap vereceğim, akıllı olan, gönlünü kullansın ve düşünsün, bu insan ne yapmak istiyor? Bir Ünite, bir boyut, katkı sağlayacak. Aynı zamanda kurum bu yaklaşımdan da reklamı ve taktir kazanacaktır. Yenidoğan Yoğun Bakım ilk yapılanlardan olmuş ve büyük bir aşama sağlanmıştır.

İhlas Suresine Bakalım (22. sırada inen suredir):

İHLÂS SURESİ Surah Al-Ikhlâs

(112/22. sure) [A Yusuf Ali] The Unity, Sincerity, Oneness of God

112/1 **Kul (de), huve allâhu (O Allah), ehadun (bir, tek)**

[M Pickthall] Say: He is Allah, the One!

[A Yusuf Ali] Say: He is Allah, the One and Only

[Taqi & Khan]1. Say (O Muhammad ()): "He is Allâh, (the) One.

[Y N Öztürk] 112/1 De ki: O, Allah'tır; **Ahad**'dir, tektir!

(1) De ki: "O Allah, Bir'dir (TEK'tir)." (22) De ki: O, Allah'tır, gerçek İlah'tır ve Birdir

112/2 **Allâhu (Allah), es samedu (Samed, her şeyin ona muhtaç olması, onun hiçbir şeye muhtaç olmaması)**

[M Pickthall] Allah, the eternally Besought of all!

[A Yusuf Ali] Allah, the Eternal, Absolute

[Taqi & Khan]2. "Allâh-us-Samad (The Self-Sufficient Master, whom all creatures need, He neither eats nor drinks).

[Y N Öztürk] 112/2 Allah'tır; **Samed**'dir/tüm ihtiyaçların, niyetlerin, övgülerin, yakarışların yöneldiği tek kuvvettir!

(14) Allah eksiksiz, Sameddir (Bütün varlıklar O'na muhtaç, fakat O, hiçbir şeye muhtaç değildir (17) O), Allah'tır, Sameddir (zeval bulmayan bir baakiydir, daimdir, herkesin ve her şey'in doğrudan doğruya muhtaç olduğu ve kastettiği yegâne varlıktır, ulular ulusudur). (19) Allah, Öncesiz ve Sonrasız, Bütün Evrenin Asıl Sebebi (22) Allah Samed'dir. (Samed: "Tam, eksikliği olmayan, her şey Kendisine muhtaç olduğu halde, Kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan" demektir.)

112/3 **lem yelid (o doğurmadı), ve lem yûled (ve doğurulmadı)**

[M Pickthall] He begetteth not nor was begotten

[A Yusuf Ali] He begetteth not, nor is He begotten

[Taqi & Khan]3. "He begets not, nor was He begotten;

[Y N Öztürk] 112/3 Ne doğurmuştur O ne doğurulmuştur!

(2) O'ndan çocuk olmamıştır (Kimsenin babası değildir). Kendisi de doğmamıştır (kimsenin çocuğu değildir)."

112/4 **ve lem yekûn (ve olmadı), lehu (onun), kufuven (denk, eş), ehadun (tek, bir)**

[M Pickthall] And there is none comparable unto Him.

[A Yusuf Ali] And there is none like unto Him

[Taqi & Khan]4. "And there is none co-equal or comparable unto Him."

[Y N Öztürk] 112/4 Hiç kimse O'nun dengi ve benzeri olmamıştır, olamaz!

Vahit, var olan demektir

112/1 De ki: O, Allah'tır; **Ahad**'dir,

Yorum:

Vahit, (nedirnedemek.com)⁴; eşi, benzeri olmayan. her şeyi yaratandır vahittir; buna, bütün kâinat şahittir.

Bir kişiyi, doğuran tek annedir, bu bakımdan tek annesi vardır denmez. Tek, bir demek, anlamsız ötesinde sual işareti doğurur. Üvey, cici, ikinci annesi var mıdır denilir.

Varlık, var oluş demektir. Yaratılış, bilim uygulama olarak vardır ve başka bir sistem yoktur. Kısaca bu durum Allah'tan başka tanrı yoktur ifadesi akla geliyor. Sanki başka kelimesi vardır, illa Allah, Hu vardır, anlam olarak Tanrı ile bağlantı kuruluyor, tek tanrıçılık boyutu ile şirk yaşanmaktadır. Tanrı yaklaşımı yapılmamalı, bu şirk boyutuna bağlanır. Yaratılış vardır, ilah, tanrı yoktur, illa Allah vardır.

Yaratılış Yaratan tarafından oluşmuş ise bir, bölünmez ve ebedidir

112/2 Allah'tır; Samed'dir/tüm ihtiyaçların, niyetlerin, övgülerin, yakarışların yöneldiği tek kuvvettir

Yorum:

Samet (nedirnedemek.com)⁴; 1) Sonsuz, 2) Ebedi, 3) Ulu, 4) Kimseye ve hiçbir şeye muhtaç olmayan anlamındadır.

Yaratılışa bakınca atom ve enerjiden oluşmuştur. Hepsi tek boyuta çıkmaktadır. Atom bombası atomu parçalama iken, Hidrojen Bombası enerjiden hidrojen oluşturmaktır. Zaman içinde bizlerin oluşması bir gereklik olarak gözlenmektedir.

Kısaca tek boyut enerji olmaktadır. Peki enerji nasıl oluştu denilirse, Yaratıcı zaten vardır.

Daha önce, daha önce diyerek sonsuza gidince,

Yaratılışa ulaşılmalıdır. Anlamak, kavramak olası olmasa bile bir gerçek tanımlamadır.

Başlangıcı ve sonu olmayan deyince, enerjiye bakın kavramaya çalışın

112/3 Ne doğurmuştur O ne doğurulmuştur!

Yorum:

Yukarıda Vahdet ile zaten diğerleri onun açıklaması olmaktadır.

Vahdet olan Ehaddır, Samet'tir ve doğmamış, doğurulmamış, doğurmamıştır.

Tanrı rolü oynayanlar bunu akıllarına getirmelidirler

112/4 Hiç kimse O'nun dengi ve benzeri olmamıştır, olamaz

Yorum:

99 Sıfat olarak tanımlananlar arasında 14 tanesi Kuran destekli değildir, 12 tanesi de Kuran'da var ama tanımlanmamaktadır. Rahmet ve Rahim olan nasıl intikamcı olur, sadece yargılar ve suçlu olana hak ettiğini verir, pardon en alt düzeyinde verir, tekrarlaması ile sunar. Misli ile vermek ancak iyilik ve güzellik yaparsa oluşur.

NOT: 27 Mayıs 1960 Sabahı tüm aileyi kurşuna dizeceklerini düşündüğümüz için iki rekât şükür namazı kıldırılmış ve ruhsal hazır olduk, okunan surelerin anlamını biliyorduk. Babam götürüldü, idam ve sona müebbet oldu. 5 yıl sonra çıkarıldı ve Senatör oldu. Şükür denilmez mi?

Her sabah güne başlarken, şükür eylemi ile başlarım. Ölüm bile gelse hazırım demektir.

Yaratılışa şükür, bilime bağlılığın bir boyutu olmalıdır.

Mahşer ötesi, yaratan, yaratılışın elbette sahibi, kontrol edenidir

Din gününün Mâlik'i/ sultanıdır O...

Yorum:

Yaratan elbette yarattığının bir sonu ve durumunu da bilir ve bunu bize sunar.

Biz yaratılışa göre davranır, biz kendi yaptığımız ile yargılanırız. Ancak örneğin yapılan bir iyilik, bir ağaç dikme ile oluşan fayda sonuna kadar etkisi, şefaati olacaktır.

Gerçi insanlar Dünya yaşamında istediklerine ulaşırlar, ulaşmadık diyenler de bunun farkında olmayanlardır. Söylenmek istenen, Yaratılış sistemine, bilime ve bunun sonucunda yapılanlara göre karşılık alacağımız bir oluşumdur. Bu kabul edilmeli, barışa yönelik, iyilikler, sevgi ve insanlıkta olarak yapılmaya çalışmalıdır. Başkasından yaklaşım beklenmez.

Tüm çalışarak değer üretmek, düşünme ve yardım yaratılış, bilim üzere olmalıdır

Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz

Yorum:

İbadet kelime olarak tapınmak olarak alınır da çalışarak değer ve eser üretmek olarak ele alınmalıdır. Yaratılışa yönelme nasıl yapılır? Sınıfı geçmek için çalışacaksın, ekin almak için ziraat yapacaksın gibi. Diğer yaklaşımları yapanlar sevilmmez, tembel ve kavramamış denilir.

İbadet (nedirnedemek.com)⁴; Kökeni: Arapça, 1) Tanrıya yönelen saygı davranışı, tapınma., 2) Tanrı buyruklarını yerine getirme. 3) Allah'a kulluk etmek, 4) Ayin, kült.

NOT eklenmiş (nedirnedemek.com):

Allah'ın (C.C.) emirlerini yerine getirmek ve nehiyelerinden kaçmak. Yapılmasında sevap olup, ihlasla yapılan herhangi bir amel. Şeriatta bildirildiği gibi Allah'a kulluk etmek. Kâinatın ve dolayısıyla insanların hilkatindeki hikmet ve gaye. (Bak: Tarik-üs-salat) (... İbadet 'in ruhu ihlastır. İhlas ise yapılan ibadetin yalnız emredildiği için yapılmasıdır. Eğer başka bir hikmet ve bir faide ibadete illet gösterilse o ibadet batıldır. Faydalar, hikmetler yalnız müreccih olabilirler, illet olamazlar. İ.İ.) (İbadetin manası şudur ki: Dergâh-ı İlahide abd, kendi kusurunu ve acz ve fakrını görüp kemal-i rububiyetin ve kudret-i Samedaniyyenin ve rahmet-i İlahiyyenin önünde hayret ve muhabbetle secde etmektir. Yani, rububiyetin saltanatı, nasıl ki ubudiyeti ve itaati ister; rububiyetin kutsiyeti, paklığı dahi ister ki: Abd, kendi kusurunu görüp istiğfar ile ve Rabbini bütün nekaisten pak ve Müberra ve ehli-i dalaletin efkâr-ı batılısından münezze ve mualla ve kâinatın bütün küsuratından mukaddes ve muare olduğunu, tesbih ile Suphanallah ile ilan etsin. Hem de rububiyetin kemal-i kudreti dahi ister ki: Abd, kendi zaafını ve mahlukatın aczini görmekle kudret-i Samedaniyyenin azamet-i asarına karşı istihzan ve hayret içinde Allâhu Ekber deyip huzur ile rûkua gidip O'na iltica ve tevekkül etsin. Hem rububiyetin nihayetsiz hazine-i rahmeti de ister ki: Abd, kendi ihtiyacını ve bütün mahlukatın fakrı ve ihtiyacını sual ve dua lisaniyle izhar ve Rabbinin ihsan ve in 'matını, şükür ve sena ile ve Elhamdülillah ile ilan etsin. Demek, namazın Eftal ve ahvali, bu manaları tazammun ediyor ve bunlar için taraf-ı İlahiden vaz 'edilmişler. S.)

NOT: Kuranda emir değil, kural içinde olanın (Eslemna) iman etmiş olmadığı ifadesi vardır (49/14). İkra oku ötesidir, okumak, eğitim almak ve eğitim vermektir. Bu açıdan bunu Arapça olarak Kuran okuyan kişi demek olmadığı açıktır. Kurala uyma değil, önce çalış ve çabala sonra başarı dileğinde bulun. Cenazede okunan Ya-Sin suresi ölüye değil, yaşayanlara olan öğüttür, lütfen anlamalarını sağla. Anlamamışlarsa istersen bin defa oku, anlaşılmayana öğüt denilemez.

Teyzemiz ölünce, cenazesini götürürken, Fatiha okudum, Türkçe anlamları ile birlikte. Her birey oturdu ağladı, ilk defa bu kadar duygulandık, bizim içinde bir manevi göç oldu, bizi bir yerlere taşıdı dediler. Tümü Fatiha'yı biliyordu, ama anlamla okunması etkiledi.

Yasaklarda bir uyarı ve öğüttür. Olay Kurana ayetleri basit emir olarak ele alınamaz, gerçek realiteyi algılamamız gerekir.

Doğru nedir, ne yapmalıyım etik boyuttur, dosdoğru kanıtlanmış doğru yoldur

Dosdoğru giden yola ilet bizi

Yorum:

Etik Felsefe Biliminin bir alt dalıdır. Doğru nedir kavramının uzmanlarca ilkeleşmesi ve bunları dikkate alarak doğru ne yapmalıyım yaklaşımı yapmasıdır. Eylem, aksiyon bireydedir ama dayanağı prensiptedir. Kural değildir. Zararımızın dokunmaması ilk kural ise, zarar ve dokunmaması bireyin algısına bağlıdır.

Dosdoğru giden yol, müstakim yol kavramı getirilmektedir.

Sirat-i-müstakim (<https://islamansiklopedisi.org.tr/sirat-i-mustakim>)⁴

Sözlükte “anayol; doğru ve apaçık yol” manalarına gelen **sırat** ile “dengeli ve dosdoğru” anlamındaki **müstakim** kelimelerinden oluşan **sırat-ı müstakim** “apaçık, dosdoğru ve hak yol” demektir. Burada yol kelimesinin dosdoğru diye nitelendirilmesi onun “hedefe ulaştırıcı en kısa yol” anlamına geldiğini gösterir. Ragıp el-İsfahan, istikamet kelimesinin genellikle düz bir çizgi gibi doğru olan yol hakkında kullanıldığını, bundan dolayı hak ve hakikat yoluna sırat-ı müstakim denildiğini belirtir (*el-Müfredat*, “kvm” md.).

Sırat-ı müstakim terkihi otuz üç âyette yer almaktadır. Ayrıca sırat iki âyette “müstakim” mânasındaki “seviy” ve aynı anlamdaki “sevâ” (sevâü’s-sebil) kelimesiyle kullanılır. Bu terkip geçtiği âyetlerin bir kısmında Allah’ın doğru yol ve istikamet üzere olduğunu (Hûd 11/56), O’nun dilediğini bu yola ileticeğini (el-Bakara 2/142, 213; el-Mâide 5/16; el-En’âm 6/39; Yûnus 10/25), peygamberleri ve inananları doğru yola ulaştırdığını (el-En’âm 6/87, 161; en-Nahl 16/121; el-Hac 22/54; es-Sâffât 37/118) bildirmekte; bazı âyetlerde ise Resûl-i Ekrem’in insanları doğru yola davet ettiği (Âl-i İmrân 3/51; el-En’âm 6/153; el-Mü’minûn 23/73; eş-Şûrâ 42/52) ve Kur’an’ın insanı doğru yola ilettiği (el-Mâide 5/16) vurgulanmakta ve şeytanın doğru yola girilmesine engel olmaya çalıştığı ifade edilmektedir (el-A’râf 7/16). Aynı âyet grubunda Allah’ın ipine sınımsız sarılma (Âl-i İmrân 3/103), O’na kulluk etme (Âl-i İmrân 3/51; Meryem 19/36; Yâsîn 36/61; ez-Zuhruf 43/64) ve Peygamber’e uyma (ez-Zuhruf 43/61) sırat-ı müstakim üzere olmanın temel ilkeleri şeklinde zikredilmiş, bazı âyetlerde adaletle doğru yol arasında yakın irtibata dikkat çekilmiştir (en-Nahl 16/76). Fâtiha sûresinde geçen sırat-ı müstakim “kendilerine nimet verilenlerin yolu” şeklinde açıklanmıştır. Bu ifade, ilâhî nimete mazhar kılınanların takip ettiği yolun özelliklerini belirten âyetle birlikte (en-Nisâ 4/69) değerlendirildiğinde sırat-ı müstakimin peygamberlerin, doğruların, şehidlerin ve sâlihlerin yolu olduğu söylenebilir. Buna göre sırat-ı müstakime “dinde öncülerin takip ettiği yol” anlamı da verilebilir.

Hadis kaynaklarında, Resûlullah’ın teheccüd namazına başlarken yaptığı duada Allah’a, “Sen dilediğini sırat-ı müstakime erdirirsin” şeklinde niyazda bulunduğu nakledilmektedir (Müslim, “Müsâfirin”, 200). Ayrıca onun sırat-ı müstakimi Kur’an (Tirmizî, “Fezâ’ilü’l-Ķur’ân”, 14) ve İslâm (*Müsned*, IV, 182) olarak yorumladığı rivayet edilmektedir. Resûl-i Ekrem toprak üstünde bazı hatlar çizerek sırat-ı müstakimi açıklamış, bu tür somut açıklama yöntemiyle sırat-ı müstakimin diğer peygamberlerin yollarıyla ilgisini göstermek istemiş, ardından bunların hepsinin Allah’a götürdüğünü belirtmiş, ancak kendi yolunu diğerlerinden ayırmak amacıyla, “İşte benim doğru yolum!” demiştir (İbn Mâce, “MuĶaddime”, 1).

İslâm âlimleri, yukarıdaki nasların ışığında sırat-ı müstakimin mâna ve muhtevasını belirlemeye çalışmışlardır. Bunlar arasında Allah ve resulüne uyma, Allah’ın kitabı, İslâm, iman, din, hak, cenneti hak etmiş olanların yolu, kurtuluşa ulaştırıp cennete götüren yol, Peygamber ile onun arkasından gelen iki halifenin yolu gibi yorumlar zikredilebilir. Ancak etimolojisinden hareketle yapılacak en kapsamlı tanım “aşırılığa kaçmayan doğru yol” şeklindedir. Âlimler, kişinin her durumda ve her zamanda sırat-ı müstakim çizgisinden sapmadan yaşamasının güçlüğünü dikkate almış, bu sebeple olabildiğince istikamet sahibi olmayı tavsiye etmiştir. Gazzâlî, Kur’an-ı Kerim’de kurtuluş için sırat-ı müstakime yakınlığın yeterli görüldüğünü belirtmiş (krş. et-Tegâbün 64/16), bunun için her müminin günde on yedi defa (beş vakit namazın farzlarında), “Bizi sırat-ı müstakime ulaştır” (el-Fâtiha 1/6) niyazında bulunmasının gerektiğine dikkat çekmiştir (*İhyâ’*, III, 63-64). Sırat-ı müstakim, kulun Allah’tan başka her şeyden yüz çevirerek bütün duygu ve düşüncesiyle O’na yönelmesi, musibetlere sabretme gibi davranışlarla peygamberlere uyması şeklinde de açıklanmıştır (Fahreddin er-Râzî, I, 206). Kaynaklar bu tabiri “aklın ve dinin rehberliğinde kulluk yolunda yürüme”, “eğriliği ve sapması olmadan varlığını sürdüren, içinde çelişkiler bulunmayan mânevî yol” olarak da tanımlamaktadır.

Kur’an-ı Kerim’de “Allah’a ortak koşmamak, anaya babaya iyilik etmek, evlâtlarının canına kıymamak, her türlü kötülük ve iffetsizlikten uzak durmak, yaşama hakkına saygı göstermek, yetim malına yaklaşmamak, ölçü ve tartıda dürüst olmak, yalan söylememek, Allah’a verilmiş olan ahde vefâ göstermek” şeklinde özetlenebilecek

olan belli başlı dinî ve ahlâkî görevler sıralandıktan sonra bunlara riayet etmenin Allah'ın dosdoğru yolu (sırât-ı müstakîm) olduğu, başka yollara sapmadan bu yolda yürümenin gerektiği bildirilmektedir (el-En'âm 6/151-153). Buna göre sırât-ı müstakîm müminler için İslâm dışı her türlü inançtan, Kur'an ve Sünnet'e aykırı davranışlardan uzak durarak yaşamını sürdürme idealini ifade etmektedir (ayrıca bk.

Yorum

Burada özel ve özgün dini bir yapı değil, yaşamda olması gerektir. Hristiyan yaklaşımı gibi, belirli dini ritüel yapılması olamaz, İslam kavramına karşıdır. Öncülerin yolu değil, her yaşam bir ayrı olduğuna göre, bir nevi her gün bir göç gibi olduğuna göre, benzer kalıbı kabul etmek olası olamaz.

Kurana ve sünnet (200 yıl sonra Peygamber demiş, sözü) bir arada almak, şirk kavramına girmesinden korkarım.

Hz. Ömer yaktırmış, Kuran ile karışıyor diye, bu nüshalar yok edilmiştir.

Özet olarak, her anda, her durumda etik ilkelere uygun, kendi buluşunuz, kararınız, rızanız ile davranış kabul edilmelidir.

Yöntem: nimet verilenleri takip et,

Azap, felakete uğramış ve karanlık, şaşkınlık, sapkınların yoluna değil

Kendilerine nimet verdiklerinin, üzerlerine gazap dökülmemişlerin, karanlığa/şaşkınlığa saplanmamışların yoluna

Yorum:

Yaklaşımında neler öncü olmalıdır?

- Nimet verilenlerin usulü: Bir iş eğer topluma yarar sağlıyorsa, hekimlikte de araştırmalar olumlu, sağlık açısından etkin olması ile geçerli olmaktadır. Her birey farklı olduğu için, izlem bu açıdan önemlidir. Yararlı olursa verilir, yoksa kesilir, gereken tedbir baştan alınmalıdır. Hastanın vücut işlevleri ve verdiği cevap izlenir.
- Sonucunda gazap, zarar olanların yaptıklarından kaçmak: Bir ilacı vermeden önce, o kişinin karaciğer ve böbrek işlevleri başta olmak üzere bilinmeli, buna göre yapılmalıdır. Bu açıdan zarar eğer izlem parametreniz doğdu ise belirgindir. Zarar veya faydası olmayanlar, plasebo olanlar ancak, birey isteği olarak alınabilir, tedavide yeri yoktur.
- Bir konu aydınlık değil, karanlık boyutta, şüpheli ise: Karanlık odaya girilmez. Bir konu hakkında aydınlanma, bilgilenme sonucunda rıza verilebilir. Net olmayan ise askıya alınır.
- Şaşkınlık, bilinmeyen, net tanımlanmayan olmamalıdır: Şüphe duyulan şey yapılmaz. Yaşam Boyutunda bile kontrol etmek gereklidir. Bilinmeyen su içilmez, kaynatılır, filtre edilir ve sonra içilir. Şüphe giderilir ve sonra kullanılabilir.

ÖZET: Her boyutta düşün, etik ilkede ise devam et.

Yemin ederim, söz

Âmin

Yorum:

Âmin bir yemindir. Evet bunları kabul ediyorum, tasdik ediyorumdur.

Arkasından yapacağım, gerçekleştireceğim.

Bu felsefe içinde olacağım, devamlı eğitim, gelişme ve değişimde olacağım demektir.

Yemin edince sorarlar, neden diye ve bu açıdan gerekçe ve dayanak olmalıdır.

Sonuç

Yunus Emre Taptug Dergahına alınma gerekçesi, oduncu olması, kestiği her odunun aynı olması, gerekçesi de sobaya atarken eziyet etmemeleri olduğudur. Bunu bir görev, olması gerekeni yaptım demektir, alçak gönüllüdür.

İlk gün kabul, sabahında ben Kur'anı 3 defa hatim indirdim demiş. Düşündün mü demişler. Ertesi gün uykusuz perişan boyutta gelmiş, Elhamdülillah kelimesinde takıldım, sabaha kadar düşündüm demiş. Bi ismi Allah'ı ne yaptın deyince, atladım demiş. Öğreneceğim çok şey var demiş.

Bunun gibi başlangıcı yaparak başlamak yerinde olacaktır.

Kaynaklar

- 1) www.Kur'anmeali.org (26 adet meal ile Arapça-Türkçe kelime, kelime tercümesi)
Bunlar: 1) İmam İskender Ali Mihr, 2) Diyanet işleri, 3) Abdalbaki Gölpınarlı, 4) Adem Uğur, 5) Ali Bula, 6) Ali Fikri Yavuz, 7) Bekir Sadak, 8) Celal Yıldırım, 9) Diyanet İşleri (eski), 10) Diyanet Vakfı, 11) Edip Yüksel, 12) Elmalı Hamdi Yazır, 13) Elmalı Hamdi Yazır (Sadeleştirilmiş 1), 14) Elmalı Hamdi Yazır (Sadeleştirilmiş 2), 15) Fizilal-il Kur'an, 16) Gültekin Onan, 17) Hasan Basri Çantay, 18) İbni Kesir, 19) Muhammed Esed, 20) Ömer Nasuhi Bilmen, 21) Şaban Piriş, 22) Suat Yıldırım, 23) Süleyman Ateş, 24) Tefhim-ül Kur'an, 25) Ümit Şimşe, 26) Yaşar Nuri Öztürk.
- 2) İngilizce Meal:
  - a. Pickthall: www.islam101.com
  - b. A Yusuf Ali: www.islam101.com
  - c. Interpretation of the Meaning of The Noble Quran: Translated into the English Language By: *Dr. Muhammad Taqi-ud-Din Al-Hilali, Ph.D. & Dr. Muhammad Muhsin Khan* [Taqi & Khan]
  - d. www.islam101.com (Yusuf Ali ve Pickthall)
- 3) Türkçe Meali:
  - a. Kuran: Kur'anı Kerim çözümü, www.ahmedhulusi.org. 2008.
  - b. Kuran, Türkçe: Y. N. ÖZTÜRK, Kur'anı Kerim Meali. www.yeniboyut.com/meal.asp.
  - c. Kuran Okuyan. Mehmet Okuyan Meali, internetten
- 4) Diğer Kaynaklar:
  - a. Rahman, Rahim, Vahit, Ehat, Samet, İbadet, Zulüm, zalim, Mubeyyin (nedirnedemek.com.tr)
  - b. Sirat-i-müstakim, <https://islamansiklopedisi.org.tr/sirat-i-mustakim>